

OHJEITA YLIOPIILASKIRJOITUKSIIN OSALLISTUVALLE

Tutkinnon suorittaminen

- Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana.
- Tutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta
 - äidinkielen koe on kaikille pakollinen
 - muut kolme koetta voit valita seuraavien neljän kokeen joukosta: toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja yksi reaalaineessa järjestettävä koe
- Pakollisiin kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe.
- Lisäksi tutkintoon voi sisällyttää ylimääräisiä kokeita.
- Ylioppilastutkintotodistuksen saat, kun olet hyväksytysti suorittanut neljä pakollista koetta ja myös saanut lukion päättötodistuksen.

Osallistumisoikeus

- Ennen ylioppilaskokeeseen osallistumista on kyseisen aineen pakolliset kurssit oltava suoritettuna.
- Reaalaineen kokeeseen aineessa, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, voi osallistua, kun kyseisen aineen kurseja on suoritettuna kaksi.
- Vieraan kielen kokeeseen aineessa, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, voi osallistua, kun kyseisen aineen kurseja on suoritettuna kolme.

Ylioppilaskokeiden uusiminen

- Hyväksytyt kokeet saa uusia yhden kerran. Hyväksytyt kokeet uusimisella ei ole aikarajaa.
- Hylätyn pakollisen kokeen saa uusia kaksi kertaa. Hylätyn pakollisen kokeen kaksi uusintakertaa saa käyttää kokeen tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.
- Hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa.
- Jos kokelas ajoittaa tutkinnon suorittamisen kolmeen perättäiseen tutkintokertaan ja viimeisellä näistä tutkintokerroista tulee hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa, hän saa uusia hylätyn kokeensa vielä kaksi kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Pisimmillään tutkinnon suorittaminen voi siten ulottua kuuteen tutkintokertaan.
- Kokelas, joka on ilmoittautunut vähintään neljään pakolliseen kokeeseen ja tullut hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa, voi osallistua tutkintoon vain hylätyn tai hyväksytyt kokeet uusijana. Kokelas ei voi täydentää tutkintoaan uusilla aineilla, ennen kuin on suorittanut ylioppilastutkinnon hyväksytysti.

Kompensaatio

- Hylätyksi tuleminen jossakin yo-kokeessa ei tarkoita automaattisesti koko tutkinnossa hylätyksi tulemistä.
- Jos saat jostakin pakollisena kirjoitettavasta aineesta hylätyn (i+, i, i-, i=), niin silloin lasketaan muiden koesuoritusten arvosanojen pisteet yhteen. Jos pistemäärä on riittävä, tutkinto hyväksytään.
- Hylätyn arvosanan kompensoimiseen tarvitaan pisteitä seuraavasti:
 - i+ = 12 pistettä
 - i = 14 pistettä
 - i- = 16 pistettä
 - i= = 18 pistettä
- Pisteitä koesuorituksista saa seuraavasti:
 - L=7, E=6, M=5, C=4, B=3, A=2
- Huom! Et voi valita uusia kirjoitusaineita hylättyyn tutkintoon. Kannattaa siis heti kirjoittaa useampi kuin neljä pakollista koetta, jos olet epävarma jonkin pakollisen aineen hyväksytystä suorittamisesta.
- Huom! Kompensaatiota ei voi käyttää, jos jokin koe on jäänyt kesken (esim. kielen kokeesta ei ole kuuntelukoe tehtynä).
- Ylimääräisenä kirjoitettu hylätty aine ei vaikuta ylioppilaaksi tulemiseen.

Osallistumismaksut

Vuonna 2017 tutkintomaksut ovat seuraavat:

- perusmaksu 14,00€
- koekohtainen maksu 28,00€
- maksu tarkistusarvostelusta 50,00€

Tarkistusarvostelu:

Opettajan tai rehtorin välityksellä saat halutessasi tietää suoritukseksi arvostelua koskevat perusteet tulosten valmistuttua. Jos tästä huolimatta olet tyytymätön kokeen arvosteluun, voit hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun sinulla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos tietoonsi. Hakemus toimitetaan lukion rehtorille, joka toimittaa sen edelleen lautakuntaan.

Maksukuitti tarkistusarvostelusta on samalla esitettävä rehtorille. Maksu palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä tarkistus-arvostelussa muuttuu.

Ilmoittautuminen

- Ylioppilaskirjoituksiin ilmoitaudutaan wilmassa. Ensimmäistä kertaa ilmoitauduttaessa tehdään wilmaan myös hajautussuunnitelma, jos aikoo suorittaa tutkinnon hajautetusti.
- Syksyn 2017 ylioppilaskirjoituksiin viimeinen ilmoittautumispäivä on 5.6.2017. Ilmoittaudu klo 16.00 mennessä.
- Ilmoittautuminen on sitova. Jos olet ilmoittautunut kokeeseen ja jätät saapumatta siihen, koe katsotaan keskeytyneeksi ja hylätyksi.

Syksyn 2017 yo-kokeiden aikataulu

- Englannin **kuullunymmärtämiskokeessa** on oltava paikalla **klo 8.25 B-rakennuksen yläkerrassa**.
- Kuullunymmärtämisen koe alkaa heti, kun vastauslomakkeiden vaatimat osallistujan tiedot on täytetty ja ohjeet annettu. Kuuntelukokeisiin aikaa menee noin tunti.
- **Kirjallisissa kokeissa** on oltava paikalla **klo 8.25 A-rakennuksen yläkerrassa**.
- Kirjalliset kokeet alkavat klo 9.00 ja päättyvät klo 15.00 ja lisäajan saaneilla klo 17.00. Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 12.00.
- Syksyn 2017 koepäivät:
 - 11.9 kuuntelu vieras kieli, pitkä (englanti)
 - 12.9 kuuntelu vieras kieli, lyhyt (englanti, venäjä)
 - 15.9 äidinkieli, tekstitaidon koe
 - 18.9 psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
 - 20.9 vieras kieli, pitkä (englanti)
 - 22.9 ruotsi, pitkä ja keskipitkä
 - 25.9 matematiikka, pitkä ja lyhyt
 - 27.9 äidinkieli, esseekoe
 - 29.9 uskonto, elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
 - 2.10 vieras kieli, lyhyt (saksa, venäjä, saame)
 - 4.10 saamen äidinkielen koe

Myöhästyminen

- Älä myöhästy ylioppilaskokeesta. Myöhästyminen voi kokonaan estää osallistumisen kokeeseen.
- Jos kuitenkin myöhästyit, ilmoita siitä välittömästi Mialle (0400 597471) tai Ilkalle (040 7710 579) tai Pekalle (040 573 0090), niin selvitetään, onko sinulla enää mahdollisuutta osallistua kokeeseen.

Sairastuminen

- Jos sairastut siten, että et voi osallistua kokeeseen:
 - Ilmoita välittömästi Mialle (0400 597471) tai Ilkalle (040 7710 579) tai Pekalle (040 573 0090)
 - Mene lääkäriin ja hanki lääkärintodistus samalta kirjoituspäivältä, jonka avulla voidaan hakea peruutus kokeeseen ilmoittautumiseen. Jos YTL mitätöi ilmoittautumisen, poisjääntiä ei lasketa osallistumiskerraksi. Mitätöinti ei kuitenkaan pidennä tutkinnon suorittamisen määräaikaa (tutkinto suoritetaan kolmena peräkkäisenä tutkintokertana; hylätyn saa uusia kahdesti kolmen seuraavan kerran aikana).
- Jos sairastut siten, että voit osallistua kokeeseen, mutta suorituskykysi on heikentynyt:
 - Ilmoita välittömästi Mialle (0400 597471) tai Ilkalle (040 7710 579) tai Pekalle (040 573 0090)

- Mene lääkäriin ja hanki lääkärintodistus samalta kirjoituspäivältä. YTL voi harkintansa mukaan ottaa sen arvostelua lieventävänä seikkana huomioon.

Ylioppilaskokeessa tarvittavat välineet

- Kynät, viivoitin, pyyhekumi, teroitin, puuvärikynät (ei punaista väriä, se on varattu kokeen korjaajille). Kielten optiset lomakkeet saa täyttää ainoastaan lyijykynällä, joka on tyyppiä HB tai nro 2.
- Sähköisissä kokeissa tietokone, virtajohto, langallinen hiiri ja headset.
- Matematiikan, fysiikan, kemian ja maantieteen kokeita varten laskin ja taulukkokirja. Laskin ja taulukkokirja on toimitettava tarkastettavaksi opettajalle viimeistään koetta edeltävänä päivänä. Merkitse taulukkokirjaan ja laskimeen nimesi selvästi näkyviin (esim. maalarinteipillä).
- Mukavat, lämpimät vaatteet. Vaatteissa ei saa olla tekstiä.
- Eväät, joiden käärepaperit ja etiketit on poistettu tai peitetty. Kannattaa pakata eväät läpinäkyvään rasiaan.
- Henkilökohtaiset lääkkeet ilman suojapapereita. Jos lääkkeesi ovat sellaisia, että suojapaperia tai pakkausta ei voi poistaa, tuo lääkkeesi etuvalvojalle ja pyydä niitä tarvittaessa valvojalta.
- Jätä terveystiet ja tamponit omaan laukkuusi. Kun lähdet vessaan, ilmoita valvojalle, mistä ne laukustasi löytyvät, niin valvoja hakee ne laukustasi.

Ylioppilaskokeessa kielletyt välineet

- Kännykät, älykellot ja muut elektroniset laitteet. Jätä arvotavarat kotiin tai lokerikkoosi.
- Vaatteet, joissa on tekstiä.
- Eväät, joiden käärepapereissa tai säilytysrasioissa on tekstiä.
- Omat paperit.

Koulu antaa vastauspaperit ja nenäliinat.

Käyttäytyminen koetilanteessa

- Jätä ulkovaatteet ja tavarasi valvojen ilmoittamaan paikkaan. Kännykät ja muut arvotavarat kannattaa jättää kotiin tai omaan lokerikkoon.
- Voit laittaa kirjoitusvälineesi ja eväsi kirjoitustilan ulkopuolelta löytyvään muovilaatikkoon. Laatikko helpottaa tavaroiden viemistä saliin.
- Rehtori ja valvovat opettajat ohjaavat sisälle koetilaan yksi oppilas kerrallaan.
- Ennen koetilaan menoa kirjoitusvälineet ja eväät tarkastetaan.
- Pöydälläsi on lappu, josta löytyy nimesi, kokeen nimi ja kokelasnumerosi. Pöydällä on lisäksi konsepteja ja nenäliinoja.
- Merkitse koepapereihin (konseptit, vastauslomakkeet) tarvittavat tiedot eli nimi ja kokelasnumero. Erillisiä suttupapereita ei anneta, vaan joku konseptipapereistasi voi toimia

suttupaperinasi. Tämä suttupaperi pitää palautettaessa yliviivata, jotta sitä ei oteta arvostelussa huomioon.

- Valvojat ja yksi kokelaista varmistavat, että tehtäväkuoren sinetit ovat ehjät. Valvojat avaavat tehtäväkuoren. Sen jälkeen koetehtävät jaetaan pöydille. Et saa vielä koskea koetehtäviin. Koetehtäviin saa koskea vasta, kun siihen annetaan lupa ja koe ilmoitetaan alkaneeksi.
- Koetilassa kokeen alettua ei saa puhua.
- Jos on asiaa, nosta käsi ylös ja odota, että valvoja tulee luokse.
- Kokeen alettua valvojat eivät saa antaa kokeisiin liittyviä neuvoja. Sähköisessä kokeessa valvoja voi neuvoa koneen käynnistämisessä ja äänitestin tekemisessä.
- Vessassa käydään valvojan saattamana. Kun haluat vessaan, nouse ylös seisomaan ja odota, että valvoja lähtee mukaasi. Peitä vastauspaperisi poistuessasi vessaan. Sähköisessä kokeessa laita näytönsäästäjä päälle. Vain yksi oppilas kerrallaan voi poistua salista vessaan, joten odota vuoroasi.
- Kun olet saanut kokeen valmiiksi, palauta kaikki vastauspaperisi ja tehtäväpaperisi etuvalvojalle eli ns. ykkösvalvojalle, joka pitää koepöytäkirjaa. Jos olet tehnyt sähköisen kokeen, palauta muistitikku etuvalvojalle. Jätä kaikki muut paperit, esim. nenäliinat omalle pöydällesi.
- Kokeesta poistutaan yksi kerrallaan ja vasta, kun edellinen on lähtenyt etuvalvojan luota pois.

Vilppi

- Vilpin yritys (esim. kännykkä mukana koesalissa) tai avustaminen siinä, vilpillinen menettely tai koetilaisuuden häirintä johtavat osallistumisoikeuden menettämiseen ja kokeiden hylkäämiseen kyseisellä tutkintokerralla.
- Sähköisen koetilaisuuden häirinnän yhteydessä sovelletaan rikoslakia mahdollisine sakon ja vankeuden uhkineen.

Ohjeita koetehtäviin

Yleisiä ohjeita:

- Palauta kaikki paperit. Sähköisessä kokeessa myös muistitikku.
- Kirjoita kokelastietosi (kokelasnumero, koko nimi tekstaten ja allekirjoitus) kaikkiin papereihin, joihin olet tehnyt merkintöjä.
- Yliviivaa suttupaperisi selvästi.
- Kirjoita selkeällä käsialalla.

Äidinkielen koe:

- Vastaukset kirjoitetaan lyijykynällä.
- Tekstitaidon kokeen vastaukset (3 kpl) voidaan kirjoittaa samalle konseptipaperille mutta uusi vastaus on kuitenkin aina aloitettava uudelta sivulta.
- Äidinkielen opettaja antaa tarkemmat ohjeet.

Englannin kielen koe:

- Monivalintatehtävien vastaukset merkitään optiselle lomakkeelle mustaamalla oikea soikio lyijykynällä (HB tai nro 2).
- Eri tehtävien vastaukset kirjoitetaan vihkon ohjeiden mukaan vastauspapereille. Kirjoitelma kirjoitetaan konseptille joka riville.
- Kirjoitelman loppuun on merkittävä sanamäärä.
- Englannin opettaja antaa tarkemmat ohjeet.

Matematiikan kokeet:

- Kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osat. A-osassa tehtäviä on neljä, joista kaikkiin vastataan, eikä A-osassa saa käyttää laskinta. B1-osassa on viisi tehtävää, joista vastataan kolmeen. B2-osassa on neljä tehtävää, joista vastataan kolmeen. B-osissa saa käyttää laskinta.
- A-osan tehtävät vastataan tehtävävihkoon. B-osan tehtävät vastataan konsepteille.
- Matematiikan opettajat antavat tarkemmat ohjeet.

Reaaliaineiden kokeet:

- Vastausten määrä vaihtelee eri reaaliaineissa sekä riippuen siitä onko koe paperinen vai sähköinen
- Reaaliaineiden opettajat antavat tarkemmat ohjeet omien aineidensa osalta.

Tutustu ylioppilastutkintolautakunnan ohjeisiin ja määräyksiin sekä koekohtaisiin määräyksiin osoitteessa

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/ylioppilastutkinto/yleiset-maaraykset-ja-ohjeet>

Lue myös ylioppilastutkintolautakunnan tiedote osoitteessa

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille>

Olet itse vastuussa ylioppilaskirjoituksistasi. Lue siis ohjeet ja määräykset huolella ja noudata niitä. Jos jokin on epäselvää, kysy ajoissa!